

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi (HE 108/2024 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Timo Annala, valtiovarainministeriö
- finanssineuvos Filip Kjellberg, valtiovarainministeriö
- lakiasiaintohtori Matti Merisalo, Verohallinto
- tutkimusprofessori Tuomas Kosonen, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
- tutkimusjohtaja Tero Kuusi, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
- johtaja, yksikön päällikkö Juuli Broms, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- erityisasiantuntija Pekka Montell, Suomen Kuntaliitto
- veroasiantuntija Lauri Lehmusola, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtava veroasiantuntija Tomi Viitala, Keskuskauppakamari
- yhteiskuntavaikuttamisen päällikkö Niko Pankka, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- veroasiantuntija Jukka-Pekka Hellman, Suomen Yrittäjät ry
- pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola, Veronmaksajain Keskusliitto ry
- Senior Vice President Antti Karppi, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- johtaja Tuomas Majuri, OP Ryhmä

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- liikenne- ja viestintäministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- Kirkkohallitus
- Suomen ortodoksinen kirkollishallitus

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

- Akava ry
- Autoalan Keskusliitto ry
- Autotuoajat ja -teollisuus ry
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
- Kuluttajaliitto ry
- STTK ry
- Suomen Kotityöpalveluyhdistys ry
- Talotekniikkaliitto ry
- Mandatum

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Finanssiala ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta, muutettavaksi tuloverolakia, verotusmenettelystä annettua lakia ja verontilityslakia sekä kumottavaksi eräät elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja maatilatalouden tuloverolain säännökset.

Ehdotettu laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon muita kuin kahta ylintä tulo rajaa korotettaisiin noin 3,4 prosentilla indeksitarkistuksen vuoksi. Indeksitarkistusta ei tehtäisi asteikon kahteen ylimpään tulo rajaan. Osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä muutettaisiin asteikon kahta ylintä marginaaliveroprosenttia.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen vähennysprosenttia, enimmäismäärää, poistuman tulo rajoja ja poistumaprosentteja muutettaisiin sekä perusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin. Lisäksi työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 50 eurolla jokaisesta verovelvollisen huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta. Yksinhuoltajille korotus myönnettäisiin kaksinkertaisena.

Ansiotulovähennys ehdotetaan poistettavaksi, ja se korvattaisiin korottamalla työtulovähennystä.

Eläketulon verotusta kiristettäisiin pienentämällä eläketulovähennystä.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja korvausprosentteja alennettaisiin sekä omavastuuosuutta korotettaisiin. Enimmäismääräksi ehdotetaan 1 600 euroa, korvausprosentteiksi työkorvauksissa 35 prosenttia ja palkoissa 13 prosenttia sekä omavastuuosuudeksi 150 euroa.

Ajon aikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhteautojen verotusarvon alentamista jatkettaisiin vuoden 2029 loppuun asti. Verotusarvoa alennettaisiin 170 eurolla kuukaudessa.

Esityksessä ehdotetaan, että työnantaja voisi nykyistä laajemmin kustantaa työntekijälle verovaapaasti työskentelypaikan sijainnista johtuvia muuttokustannuksia sekä viranomaisrekisteröinneistä ja niiden hoitamiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista syntyneitä

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

kuluja. Lisäksi ehdotetaan lakiin kirjattavaksi, että työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus olisi työntekijälle verovapaa etuus rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa.

Esityksessä ehdotetaan tuloverolakiin lisättäväksi säännökset luottojen, talletusten ja sijoitusten perusteella kertyvien asiakasetujen verotuksesta. Asiakasbonus, -hyvitys, -alennus tai muu vastaava asiakkuuteen perustuva rahanarvoinen etu olisi luonnollisen henkilön ja kuolinpesän veronalaista pääomatuloa, jos etu kertyisi tai muodostuisi yksityistalouden luottojen, talletusten, sijoitusten, sijoitusvakuutusten, vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tai kapitalisaatiosopimusten määrän tai arvon perusteella. Etu olisi kuitenkin verovapaata tuloa siltä osin, kuin etu käytettäisiin tai se kohdistuisi edellä mainittuihin eriin liittyviin palveluihin, palvelumaksuihin tai luoton korkoihin eikä etua maksettaisi rahana tai siihen verrattavalla tavalla. Lisäksi verovapaus edellyttäisi, että asiakas ei voisi vaikuttaa edun käyttökohteeseen.

Esityksessä ehdotetaan elinkeinotulon verottamisesta annetusta laista ja maatilatalouden tuloverolaista kumottavaksi koulutusvähennystä koskevat säännökset.

Tuloverolain metsälahjavähennystä koskevaan sääntelyyn tehtäisiin niin kutsutun de minimis -asetuksen muutoksesta seuraavat muutokset siten, että tuensaajan saamien kaikkien vähämerkkisten tukien enimmäisyhteismäärää kolmen vuoden aikana korotettaisiin 300 000 euroon.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi verontilityslain sekä tuloverolain säännöksiä, jotka koskevat veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksia ja väliaikaisesti sovellettavia jako-osuuksia. Yhteisöveron jako-osuuksien muutoksilla kompensoitaisiin kunnille nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen voimassaolon jatkamisesta ja työnantajan koulutusvähennyksen poistamisesta aiheutuvat muutokset yhteisöveron tuottoon pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2025 alusta. Luottojen, talletusten ja sijoitusten perusteella kertyvien asiakasetujen verotusta koskeva säännös tulisi kuitenkin voimaan vuoden 2026 alusta. Lisäksi ajon aikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotusarvon alentamista koskeva säännös tulisi voimaan vuoden 2026 alusta ja olisi voimassa vuoden 2029 loppuun.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esitys sisältää ehdotukset vuoden 2025 tuloveroasteikkolaiksi ja muista ansiotuloveroperusteista. Lisäksi esitys sisältää ehdotukset finanssialan asiakasetujen verotuksellisesta kohtelusta. Valiokunta käsittelee keskeisimpiä muutosehdotuksia jäljempänä.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

Esityksessä ehdotetaan myös kumottavaksi elinkeinoverolain ja maatilatalouden tuloverolain koulutusvähennystä koskevat säännökset sekä muutettavaksi verontilityslain ja tuloverolain säännöksiä, jotka koskevat veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksia ja väliaikaisesti sovellettavia jako-osuuksia. Lisäksi tuloverolain metsälahjavähennyksen valtiontukiseurantaa koskevaan säännökseen tehtäisiin niin kutsutun de minimis -asetuksen muutoksesta johtuvat muutokset. Näiltä osin valiokunnalla ei ole ehdotuksiin huomautettavaa.

Veroperusteisiin tehtävät muutokset

Ehdotetut toimet perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksiin ja hallituksen kevään kehysriihessä päättämiin lisätoimiin.

Hallitusohjelman mukaan työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi ansiotuloverotusta kevennetään painottaen kevennystä pieni- ja keskitulolaisiin korottamalla työtulovähennystä. Kevennyksen suuruus koko hallituskaudella on 405 miljoonaa euroa, josta vuoden 2025 verotuksessa tehtävän kevennyksen osuus on noin 100 miljoonaa euroa. Kevennys ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla työtulovähennyksen vähennysprosenttia, enimmäismäärää ja poistumaprocentteja.

Hallitusohjelman mukaan ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin vuosittain indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla. Hallitus päätti kevään kehysriihessä lisätoimista, joilla parannetaan julkisen talouden kestävyyttä ja luodaan edellytykset velkaantumisen kasvun taittamiseen. Osana tätä kokonaisuutta hallitus päätti, että indeksitarkistus jätetään vuonna 2025 tekemättä valtion tuloveroasteikon kahden ylimmän tuloluokan osalta. Indeksitarkistus tehdään korottamalla progressiivisen tuloveroasteikon tuloajoja, lukuun ottamatta kahta ylintä tuloluokkaa sekä muuttamalla perusvähennyksen enimmäismäärää ja työtulovähennyksen enimmäismäärää, poistuman tuloajoja sekä toista poistumaprosenttia. Tuloveroasteikon ylin porras säilyisi 150 000 euron kohdalla myös vuonna 2025, koska indeksitarkistusta ei tehtäisi kahden ylimmän tuloluokan osalta. Osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä muutettaisiin kahta ylintä marginaaliveroprosenttia.

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistuksen on esityksessä arvioitu vähentävän ansiotuloveroja noin 711 miljoonalla eurolla. Indeksitarkistuksen alimitoituksen kahden ylimmän tuloluokan osalta on esityksessä arvioitu kasvattavan verotuloja yhteensä noin 54 miljoonalla eurolla suhteessa siihen, että indeksitarkistus tehtäisiin täysimääräisenä kaikkiin tuloluokkiin.

Osana julkisen talouden lisäsopeutustoimia hallitus päätti kevään kehysriihessä kiristää eläketulojen verotusta siten, että pienempien eläkkeiden verotus ei kiristy. Kiristys päätettiin toteuttaa supistamalla eläketulovähennystä noin 150 miljoonalla eurolla. Tämän perusteella eläketulovähennyksen toista poistumaprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 15 prosentista 19,6 prosenttiin. Hallituksen esityksen mukaan verotuksen kiristyminen kohdistuisi tulovälille noin 22 500 — 57 500 euroa vuodessa.

Esitys sisältää ehdotuksen työtulovähennyksen enimmäismäärän korottamiseksi 50 eurolla jokaisesta verovelvollisen huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta. Korotuksessa ei ole lapsien lukumäärään perustuvaa enimmäismäärää eikä verovelvolliskohtaista enimmäismäärää. Jos henki-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

lö on lapsen ainoa huoltaja eikä häneen sovellettaisi tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä, myönnetään korotus kaksinkertaisena. Esityksessä on arvioitu, että lapsikohtainen 50 euron korotus työtulovähennykseen vähentää verotuloja noin 90 miljoonalla eurolla. Verotuksessa ei ole tällä hetkellä käytössä lapsivähennystä. Vuosina 2015—2017 tuloverotuksessa oli voimassa väliaikainen lapsivähennys pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden tukemiseksi.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kritisoitu indeksitarkistuksen tekemättä jättämistä kahteen ylimpään tuloluokkaan. Esille on myös nostettu ehdotettujen muutosten vaikutukset marginaaliveroasteisiin ja tarve myös dynaamisten vaikutusten huomioon ottamiseen. Myös eläketulovähennykseen tehtäviä pienennyksiä on kritisoitu.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Työtulovähennyksen korotuksen tavoitteena on vahvistaa kotitalouksien ostovoimaa ja parantaa työn vastaanottamisen kannustimia työn verotusta keventämällä. Lapsikorotuksen tavoitteena on lisäksi tukea lapsiperheitä sekä parantaa alaikäisten lasten huoltajien työnteon kannustimia.

Valiokunta pitää perusteltuna myös toimia, joilla kehysriihipäätöksen mukaisesti parannetaan julkisen talouden kestävyyttä ja luodaan edellytykset velkaantumisen kasvun taittamiseen. Toimet ovat tarpeen julkisen talouden vahvistamiseksi.

Valiokunta toteaa kuitenkin, että tarkasteltessa ylintä rajaveroastetta suhteessa verotulot maksimoivaan veroasteeseen on saadun selvityksen mukaan taloustieteellisessä kirjallisuudessa viitettä siitä, että ylimpien tuloluokkien verotus on jo niin kireää, että ollaan ainakin lähellä verotulot maksimoivaa pistettä, jota taloustieteessä kuvataan ns. Lafferin käyrällä.

Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä

Kevään kehysriihessä hallitus päätti kuntatalouden tilannetta koskevasta toimenpidekokonaisuudesta. Osana tätä kokonaisuutta hallitus päätti, että kuntien verotuloja lisätään ja kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannetaan poistamalla ansiotulovähennys ja samalla valtionverotukseen tehdään muutokset, joilla rajataan verotuksen kiristymistä. Tähän perustuen ansiotulovähennys ehdotetaan kumottavaksi ja se korvattaisiin korottamalla työtulovähennystä. Hallituksen linjauksen mukaisesti kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Lisäksi kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia lisätään vuodesta 2025 lähtien.

Ansiotulovähennys ja työtulovähennys ovat luonteeltaan erilaisia vähennyksiä. Ansiotulovähennys on puhtaasta ansiotulosta tehtävä vähennys, ja se myönnetään vastaavin perustein sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Työtulovähennys on verosta tehtävä vähennys. Se tehdään ensisijaisesti ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta, ja siltä osin kuin vähennys ylittää ansiotulosta valtiolle suoritettavan veron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

Koska ansiotulovähennys on tulosta tehtävä vähennys, sen vaikutus verovelvolliselle ja kunnille riippuu kunnallisveroprosentin suuruudesta. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä ehdotetaan mitoitettavaksi keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukaan. Näin ollen

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

muutoksen johdosta verotus kiristyisi hieman keskimääräistä korkeamman kunnallisveroprosentin kunnissa ja kevenisi keskimääräistä matalamman kunnallisveroprosentin kunnissa. Jotta ehdotettu muutos olisi mahdollisimman neutraali sekä verovelvollisten että julkisen talouden näkökulmasta, esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloveroasteikon kahta ylintä marginaaliveroprosenttia.

Ansiotulovähennyksen korvaamisen työtulovähennyksellä on esityksessä arvioitu vähentävän valtion tuloveron tuottoa noin 426 miljoonalla eurolla ja lisäävän kunnallisveron tuottoa noin 338 miljoonalla eurolla, kirkollisveron tuottoa noin 39 miljoonalla eurolla ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun tuottoa noin 49 miljoonalla eurolla vuoden 2025 tasossa. Yhteensä ehdotetun muutoksen on esityksessä arvioitu olevan verotuottovaikutukseltaan neutraali. Esityksen mukaan kirkollisverotuoton lisäyksen vuoksi seurakuntien valtion rahoitusta tullaan pienentämään, ja siitä annetaan erillinen esitys.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä on pääosin kannatettu.

Valiokunta pitää ehdotettua muutosta perusteltuna. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä siirtää vähennysten painopistettä kunnallisverotuksesta valtionverotukseen ja näin ollen kasvattaa kunnallisveron tuottoa sekä parantaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä. Kyse on myös veroperusteisiin tehtävästä rakenteellisesta muutoksesta, jonka voidaan arvioida osaltaan myös selkiyttävän verojärjestelmää.

Kotitalousvähennys

Osana kehysriihessä päätettyjä lisätoimia julkisen talouden vahvistamiseksi hallitus päätti kotitalousvähennyksen supistamisesta 100 miljoonalla eurolla. Kotitalousvähennyksen supistaminen ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vähennyksen enimmäismäärää ja korvausprosentteja alennettaisiin sekä omavastuuosuutta korotettaisiin. Enimmäismääräksi ehdotetaan 1 600 euroa, korvausprosentteiksi työkorvauksissa 35 prosenttia ja palkoissa 13 prosenttia sekä omavastuuosudeksi 150 euroa. Esityksen mukaan vähennyksen perusteisiin ehdotettavat muutokset on mitoitettu siten, että vähennysprosentit säilyisivät mahdollisimman suurina.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä sekä fysio- ja toimintaterapiaa koskeva korotettu kotitalousvähennys päättyy vuoden 2024 loppuun. Jatkossa myös näiden töiden perusteella myönnettäisiin kotitalousvähennystä samojen perusteiden mukaisesti kuin myönnettäessä vähennystä asunnon kunnossapito- ja perusparannustöiden perusteella.

Öljylämmityksestä luopuminen säilyisi voimassa olevan lain mukaisesti korotetun kotitalousvähennyksen piirissä vuoden 2027 loppuun. Ehdotettu omavastuun korotus koskisi myös öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää kotitalousvähennystä.

Useimmat valiokunnan kuultavista ovat vastustaneet ehdotettua kotitalousvähennyksen supistamista. Kuulemisessa on pidetty supistamisen määrää suurena ja tuotu esille muun muassa, että omavastuuosuuden korottaminen jättää vähennyksen ulkopuolelle aiempaa enemmän pieniä työsuorituksia. Vuoden 2024 loppuun asti voimassa olevan tilapäisen kotitalous-, hoito- ja hoiva-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

työn korotetun kotitalousvähennyksen päättymisen on nähty korostavan nyt ehdotettua kotitalousvähennyksen leikkauksen suuruutta. Kotitalousvähennyksen jatkuvien muutosten on myös nähty heikentävän yritysten toimintaympäristöä ja kotitalousvähennyksen ymmärrettävyyttä. Toisaalta kuulemisessa kotitalousvähennyksen supistaminen on nähty myös hyvänä kohteena julkisen talouden sopeutukselle. Tältä osin on tuotu esille muun muassa, että kotitalousvähennystä hyödyntävät kaikista eniten suurituloiset kotitaloudet ja että kotitalousvähennykseen kuluu vuosittain noin puoli miljardia euroa verotuloja nykyisillä säännöksillä. Lisäksi on viitattu tähänastiseen tutkimustietoon siitä, ettei kotitalousvähennys toteuta tehokkaasti sille asetettuja tavoitteita työllisyyden tukemisesta.

Vuonna 2022 kotitalousvähennys myönnettiin noin 522 000 verovelvolliselle ja vähennyksen kokonaismäärä oli noin 525 miljoonaa euroa.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettua kotitalousvähennyksen supistamista tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Toimi on osa hallituksen päättämiä lisäsopeutustoimia, joilla vahvistetaan julkista taloutta. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että muutoksen jälkeenkin kotitalousvähennys on edelleen fisikaalisesti merkittävä tuki vähennykseen oikeuttavien palveluiden käyttäjille.

Työsuhdeautojen verotuet

Kehysriihipäätöksen mukaisesti esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen voimassaoloa vuoden 2029 loppuun. Muihin tuloverolain 64 a §:ssä säädettyihin liikenteen työsuhde-etujen väliaikaisiin veronhuojennuksiin ei ehdoteta muutoksia. Näin ollen työnantajan tarjoaman latausedun verovapaus sekä vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvon alentaminen jatkuisivat voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti normaalisti vuoden 2025 loppuun.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että myös vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvon alentamista ja työnantajan tarjoaman latausedun verovapautta tulisi jatkaa vuoden 2025 jälkeen. Latausedun osalta on tuotu esille muun muassa edun arvon mittaamisesta syntyvä hallinnollinen haitta, joka aiheutuisi työpaikkalatauksen muuttuessa verolliseksi.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää perusteltuna verotuen jatkamisen kohdistamista nollapäästöisiin työsuhdeautoihin. Tavoitteena on kannustaa valitsemaan työsuhdeautoksi edelleen nollapäästöinen auto ja näin lisätä nollapäästöisten autojen osuutta autokannasta.

Valtiontaloudelliset syyt puoltavat sitä, että latausetua ei ehdoteta jatkettavaksi. Valiokunta pitää kuitenkin ehdottoman tärkeänä, että verovapaan latausedun poistuessa vuoden 2025 jälkeen tuolloin käyttöön otettava menettely edun arvon mittaamiseksi on hallinnollisesti riittävän kevyt ja selkeä sekä verovelvollisille että veronsaajille. Tarvittaessa tämä on varmistettava lainsäädännöllä.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

Muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset sekä muut rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvät etuudet

Esityksen mukaan työnantaja voisi nykyistä laajemmin kustantaa työntekijälle verovapaasti työskentelypaikan sijainnista johtuvia muuttokustannuksia sekä viranomaisrekisteröinneistä ja niiden hoitamiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista syntyneitä kuluja.

Asiantuntijakuulemisessa ehdotettuja muutoksia on kannatettu, joskin on myös todettu, että näiden muutosten työllisyysvaikutuksia ei ole esitetty. Kuulemisessa on lisäksi esitetty, että työnantajan kustantaman kulttuuri-, kieli ja muun vastaavan valmennuksen verovapaus tulisi ulottaa myös perheenjäsenille tarjottuun koulutukseen.

Esityksen mukaan työnantajan työntekijälle maksamat muuttokustannukset ja muuton yhteydessä tapahtuvien matkojen kustannukset olisivat työntekijälle kokonaan verovapaita etuuksia nykyisen 50 prosentin sijaan, kun muutto tapahtuu työpaikan sijainnin vuoksi, mikä kannustaisi työntekijöiden asettautumista Suomeen. Työnantaja voisi korvata verovapaasti myös työntekijän perheenjäsenen vastaavat kustannukset. Lakimuutos myös varmistaisi, että Suomeen muuttava työntekijä saisi samat verovapaat etuudet kuin Suomesta ulkomaille muuttava työntekijä. Muutoksen johdosta myös kotimaisissa työskentelypaikan sijainnista johtuvissa muutoissa voitaisiin muuttokustannukset ja muuton yhteydessä tapahtuvien matkojen kustannukset jatkossa kustantaa kokonaan verovapaasti.

Viranomaisrekisteröintien ja niihin liittyvien asiointipalveluiden nykyistä laajempi verovapaus myös perheenjäsenten osalta niin ikään kannustaisi ja sujuvoittaisi työntekijöiden asettautumista Suomeen.

Valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvien etuuksien verovapauden laajentaminen tukee pyrkimyksiä lisätä Suomen vetovoimaa kansainvälisillä työmarkkinoilla ja siten torjua osaajapulaa ja vahvistaa talouskasvun edellytyksiä.

Työnantajan kustantamien rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvien kulttuuri-, kieli- ja muiden valmennusten verovapauden kirjaaminen lakiin puolestaan täsmentää nykyistä sääntelyä. Jo nykyisessä verotuskäytännössä työntekijän kulttuuri-, kieli ja muu vastaava valmennus on voitu rajat ylittävissä työskentelytilanteissa maksaa työntekijälle verovapaasti.

Rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus ei ole luonteeltaan välittömiin työskentelypaikan sijainnista johtuviin muutto- ja matkakuluihin rinnastuva välttämätön kulu. Kyse on siten luonteeltaan erityyppisestä kulusta kuin ne, joissa verovapauden on esityksessä ehdotettu koskevan myös perheenjäseniä. Tämä puoltaa työntekijän perheenjäsenten kulujen katsomista myös jatkossa veronalaiseksi etuudeksi työnantajan korvattessa näitä kuluja. Nykyisen verotuskäytännön mukaisesti perheenjäsenen valmennuksesta ei kuitenkaan myöskään jatkossa synny veronalaista etua, jos perheen mukanaolo valmennuksessa ei aiheuta työnantajalle lisäkustannuksia.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

Finanssialan asiakasetujen verotus

Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös finanssialan yritysten myöntämien asiakashyvitysten ja muiden vastaavien asiakkuuteen perustuvien rahanarvoisten etujen verotuksellisesta kohtelusta. Säännöksen tavoitteena on uudistaa finanssialan asiakasbonusten ja muiden vastaavien etujen verotuskäytänteet ja näin vastata verotuksen osalta Kilpailu- ja kuluttajaviraston esiin nostamiin kilpailuhaittoihin. Verotuksella ei voida suoraan vaikuttaa siihen, minkälaisia asiakasetuohjelmia yrityksillä on, mutta verotuksella voidaan vaikuttaa siihen, missä tilanteessa erilaiset rahanarvoiset edut ovat veronalaista tuloa ja missä tilanteessa ne ovat verovapaita asiakasalennuksia. Esityksen tavoitteena on myös tiivistää pääomatulojen veropohjaa.

Tuloverolaissa ei tällä hetkellä ole erityisiä säännöksiä finanssialan yritysten myöntämien asiakashyvitysten tai muiden vastaavien asiakkuuteen perustuvien rahanarvoisten etujen verotuksellisesta kohtelusta. Kyseisten erien verotus perustuu tuloverolain yleisiin säännöksiin ja vakiintuneeseen oikeus- ja verotuskäytäntöön.

Ehdotuksen mukaan asiakasbonus, -hyvitys, -alennus tai muu vastaava asiakkuuteen perustuva rahanarvoinen etu olisi luonnollisen henkilön ja kuolinpesän veronalaista pääomatuloa, jos etu kertyisi tai muodostuisi yksityistalouden luottojen, talletusten, sijoitusten, sijoitusvakuutusten, vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tai kapitalisaatiosopimusten määrän tai arvon perusteella. Etu olisi kuitenkin verovapaita tuloa siltä osin, kuin etu käytettäisiin tai se kohdistuisi edellä mainittuihin eriin liittyviin palveluihin, palvelumaksuihin tai luoton korkoihin eikä etua maksettaisi rahana tai siihen verrattavalla tavalla. Lisäksi verovapaus edellyttäisi, että asiakas ei voisi vaikuttaa edun käyttökohteeseen. Voimaantuloa ehdotetaan vuoden 2026 alusta. Hallituksen esityksen mukaan siirtymäajan myötä toimialalla on kohtuullinen aika varautua ja sopeutua uuteen verotuskäytäntöön.

Asiantuntijakuulemisissa on ehdotettua muutosta kannatettu tai vastustettu kuultavasta riippuen. Lisäksi kuulemisissa on esitetty, että ehdotetun sääntelyn tulisi tulla voimaan heti vuoden 2025 alusta. Tältä osin on tuotu esille muun muassa EU:n valtioneuvoston päätös.

Kuulemisissa on myös kritisoitu ehdotettuja säännöksiä asiakkaan näkökulmasta monimutkaiseksi ja tulkinnanvaraisiksi. Esille on tuotu muun muassa, että elantomenoina pidettävien luottojen perusteella kertyviä etuja ei tulisi katsoa veronalaiseksi pääomatuloksi vaan niitä tulisi käsitellä jälkikäteen saatuna alennuksena. Tältä osin valiokunta toteaa, että jo nykyisessä oikeus- ja verotuskäytännössä on katsottu, että luottojen perusteella kertyvät edut ovat lähtökohtaisesti veronalaista pääomatuloa. Laki ei siten toisi tältä osin muutosta nykytilaan.

Kuulemisissa nostettiin esille myös kysymys vahinkovakuutuksista kertyvien etujen yhdenvertaisesta kohtelusta eri yhtiöissä. Ehdotetussa säännöksessä luetteloidaan erät, joiden määrän tai arvon perusteella kertyviä tai muodostuvia etuja pidettäisiin veronalaisena pääomatulona. Ehdotuksen mukaan vahinkovakuutusten perusteella kertyviä etuja ei pidettäisi veronalaisena pääomatulona. Merkitystä ei olisi sillä, kuuluuko vakuutusyhtiö finanssialan konserniin vai ei. Olennaisista veronalaisuuden arvioinnissa olisi se, kertyykö tai muodostuuko etu säännöksessä mainittujen erien määrän tai arvon perusteella ja mihin etu käytetään tai kohdistuu. Jos kyse on pelkästään vahinkovakuutusten perusteella kertyvästä tai muodostuvasta edusta, kyse ei ole veronalaisesta pää-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp

omatulosta yhtiörakenteesta tai yhtiön muista eduista riippumatta. Myös samassa asiakasetuohjelmassa voisi olla veronalaisia ja verovapaita etuja, jos etujen kertyminen on eroteltavissa.

Ehdotetun sääntelyn kansainvälisen ulottuvuuden osalta valiokunta toteaa, että myös nykyinen oikeus- ja verotuskäytäntö koskee yhtä lailla kaikkia Suomessa yleisesti verovelvollisia henkilöitä ja myös ulkomaisilta yrityksiltä saatuja asiakasbonuksia ja muita etuja. Uusi lainsäädäntö ei toisi muutosta asiakasbonusten ja muiden etujen verotuksen kansainväliseen ulottuvuuteen.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja säännöksiä tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 108/2024 vp sisältyvät 1.—6. lakiehdotuksen.

Helsingissä 8.11.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Krista Mikkonen vihr
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Laura Meriluoto vas
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Hannu Hoskonen kesk
varajäsen Jukka Kopra kok
varajäsen Juha Mäenpää ps
varajäsen Riitta Mäkinen sd
varajäsen Henrik Wickström r
varajäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

Vastalause 1 /sd

Perustelut

Veroja kerätään julkisen vallan toimien rahoittamiseen. Verojen keräämisessä tulee noudattaa mahdollisimman hyvin yleisesti hyväksyttyjä verojärjestelmän ominaisuuksia, joista keskeisimmät ovat neutraliteetti, oikeudenmukaisuus, ennakoitavuus sekä taloudellinen tehokkuus. Taloudellinen tehokkuus toteutuu pitämällä verotus tasapuolisena, veropohjat tiiviinä, verokannat kohtuullisina ja verolainsäädäntö täsmällisenä. Veropäätöksissä on hyvä noudattaa ennakoitavuutta, ja veronmaksun tulee kohdistua väestölle maksukyvyn mukaan siten, ettei ketään ajeta köyhyyteen verotuksella. Neutraliteetilla tavoitellaan mahdollisimman vähäistä markkinoiden vääristymistä, joka johtuisi verotuksellisista toimista.

SDP katsoo, etteivät hyvän verojärjestelmän kaikki ominaisuudet toteudu täysin nykyään ja vielä heikommin, mikäli hallitus toteuttaa suunnittelemansa verotuksen muutokset. Parempi verojärjestelmä kannustaa työssäkäyntiin, varmistaa reilun verotaakan progressiivisen verotuksen kautta ja varmistaa, ettei eri tuloja veroteta kohtuuttoman eri tavalla.

Hallituksen veropolitiikan linja on poukkoilevaa, mikä ei edusta verojärjestelmältä vaadittavaa ennustettavuutta. Sosialidemokraatit katsovat, että verojärjestelmän tulisi nykyistä selkeämmin kannustaa työssäkäyntiin. Tuloveron indeksikorotusten tekeminen vajaana tai kokonaan tekemättä jättäminen johtaa työssäkäyvän väestön verotuksen käytännön kiristykseen, mikä on ristiriidassa hallituksen korkean työllisyystavoitteen kanssa. Sosialidemokraatit välttäisivät indeksikorotusten politisoimista ja tekisivät ne täysimittaisina, kuten hallitusohjelmassakin on luvattu. On huomattava, että laaja sopeutustarve vaatii laajamittaista osallistumista kaikilta, myös suurituloisimmilta. Tämän vuoksi sosialidemokraatit pitäisivät solidaarisuusveron rajan aiemmassa tasossa ja korottaisivat sitä vain indeksin mukaisesti sen sijaan, että sen raja lähes tuplattaisiin. Solidaarisuusveron alarajan nosto on epätarkoituksenmukaista, kun sen suhteuttaa hallituksen toteuttamiin massiivisiin sopeutuksiin.

Hallituksen esittämä heikennys eläketulovähennykseen on kohtuuton. Eläkeläisillä ei ole laajoja mahdollisuuksia vaikuttaa tulotasoonsa, ja verotuksen korottaminen keskituloisille eläkeläisille ei ole perusteltua. Toimenpide kiristää eläkkeensaajan veroprosentteja, jotka ovat jo nykyisellään palkansaajien vastaavista tuloista saamia korkeampia. Verotuksen neutraliteettiperiaatteen mukaisesti eri tuloja pitäisi kohdella yhtäläisesti, kun taas eläketulovähennyksen heikennys entisestään eriyttää palkka- ja eläketulon verotusta. Sosialidemokraatit esittävät heikennyksestä luopumista.

Hallitus esittää lapsikohtaisen vähennyksen lisäämistä työtulovähennykseen. Sosialidemokraatit kannattavat aloitetta, mutta esittävät suurempaa lapsikohtaista vähennystä selkeämmän kannusteen luomiseksi työssäkäymiseen. Sosialidemokraatit esittävät lapsikorotukseen 50 % korkeampaa tasoa.

Autoilu on tärkein tapa liikkua töihin merkittävässä osassa Suomea. Kannattavan työn vastaanottamisen saavuttamiseksi on hyvä, että työntekijä pystyy vähentämään kohtuullisen osan matka-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

kuluistaan verotuksessa. Hallituksen esittämä polttoaineveron alennus on työmatkavähennystä kalliimpi ja huonommin kohdistuvia keino vaikuttaa työmatkakustannuksiin. Kaupunkialueiden laidoilla suurin työmatkakustannuksia kompensoiva toimi on työmatkavähennyksen matala omavastuu, kun taas haja-asutusalueilla työmatkavähennyksen vuosittaisen katon maksimin saavuttamisen jälkeen työn vastaanottaminen muuttuu vähemmän kannattavaksi. Sosialidemokraatit esittävät vuoden 2023 korotetun työmatkavähennyksen tason jatkamista vuonna 2025 näistä syistä.

Liikenteen työsuhte-etujen väliaikaiset veronhuojennukset vuosina 2021—2025 päättyvät vuonna 2025. Hallituksen esityksessä jatketaan päästöttömien työsuhteautojen veroetua, mutta luovutaan auton latausedun verovapaudesta. Esitämme, että työnantajan työpaikalla tarjoaman lataus-sähkön verovapautta jatkettaisiin. Latausedun merkitys verotuloille on pieni, mutta siitä luopuminen monimutkaistaisi huomattavasti jo entisestään yrityksille palkkahallinnollisesti työlästä työhön liittyvän liikenteen verotusta. Sosialidemokraatit eivät jatkaisi työsuhteautojen verohuojennusta 2025 johtuen tuen kohdistumisesta laajasti jo muutenkin hankittaville autoille.

Kotitalousvähennykseen kaavailtavat muutokset eivät hallituksen esityksessä edistä kotimaista yrittämistä. Hoiva- ja hoitopalveluista myönnettävän vähennyksen pudotus 60 %-yksiköstä 35 %-yksikköön vaikuttaa merkittävästi niiden vähennettävyyteen ja siten palvelun hankintaan. Sosialidemokraatit esittävät korotetun 60 %-yksikön vähennyksen jatkamista, jottei laajasti käytetyistä hoiva- ja hoitopalveluista tule liian kalliita. Lisäksi esitämme omavastuun pitämistä 100 eurossa 150 euron sijaan, jotta kynnys palveluille on matala. Muutoksella parannettaisiin hoiva- ja hoitotyön sekä ikääntyneiden kotiavun saatavuutta ja näin mahdollistetaan arvokas elämä kotona mahdollisimman pitkään tukemalla kansalaisia laajamittaisesti.

Socialidemokraatit esittävät kotitalousvähennyksen valmistelemista oikeudenmukaisemmaksi siten, että se ulotettaisiin nykyistä laajemmin kerrostalo- ja rivitaloasukkaihin. Kotitalousvähennystä pitää voida saada asunto-osakeyhtiön osakkaan rahoitusvastuulla toteutettaviin remonteihin. Yksinkertainen malli perustuu siihen, että asunto-osakeyhtiö antaa todistuksen, että osakas on maksanut rahoitusvastuullaan olevan toteutuneen remontin.

Hallituksen verotuksen muutoksissa ei ole tehty muutoksia pääoma- tai yhteisöverotukseen vuodelle 2025. Tämä viestii yksipuolisesta lähestymisestä verotuksen kokonaisuuteen ja haluttomuudesta kerätä tuloja kaikilta maksukykyisiltä. Hallituksen nykylinja nostaa työn, eläkkeen ja kuluksen veroja ja sivuuttaa varallisuuden, yritystulon ja pääomatulon verotuksen kiristämisen. Kokonaisuutena tämä johtaa regressiivisempään verojärjestelmään, jossa siirretään verotuksen painopistettä suurituloisimmilta pienituloisille, minkä lisäksi merkittävät leikkaukset tulonsiirroissa ja julkisissa palveluissa entisestään heikentävät pienituloisten asemaa. Sosialidemokraatit esittävät julkilausumassa verojärjestelmän painopisteen siirtämistä työn verotuksesta pääomien, varallisuuden ja haittojen verotukseen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3.—6. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti: (Vastalauseen muutosehdotukset)

että hyväksytään yksi lausuma. (Vastalauseen lausumaehdotus)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

vuoden 2025 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
91 200	24 162,18	44,25

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 6 momentti, 105 a § ja 131 §:n 3–5 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat, 58 §:n 6 momentti laissa 1515/2011, 105 a § laissa 1123/2022 ja 131 §:n 3 momentti laissa 728/2004,
muutetaan 35 b §:n 1 momentin 2 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto, 55 d §:n 1 ja 2 momentti, 69 c §, **93 § 1 momentti**, 100 §:n 2 momentti, 106 §, 124 §:n 3 momentti, 124 b §, 125 §:n 2 momentti, 127 a §:n 1 momentti, 127 b § sekä 127 f §,
sellaisina kuin ne ovat, 35 b §:n 1 momentin 2 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto laissa 732/2019, 55 d §:n 1 ja 2 momentti laissa 1318/2016, 69 c §, 127 a §:n 1 momentti ja 127 b § laissa 1557/2019, 100 §:n 2 momentti laissa 1123/2022, **93 §:n 1 momentti**, 106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1194/2023, 124 §:n 3 momentti ja 124 b § laissa 1302/2022 sekä 127 f § laeissa 1132/2021 ja 1194/2023, sekä
lisätään lakiin uusi 53 c §, lakiin väliaikaisesti uusi 64 a §, 69 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 876/2017, uusi 3 momentti, lakiin uusi 69 d § sekä 125 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 946/2008 ja 1194/2023, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 luku

Pääomatulon veronalaisuus

53 c, 55 d §

(Kuten VaVM)

64 a §

Liikenteen työsuhte-edut

Veronalaista tuloa ei synny työnantajan kustantaessa työntekijän oman auton tai auton käyttö-edun perusteena olevan auton lataamisen työpaikalla tai julkisessa latauspisteessä.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

69 b, 69 c, 69 d §

(Kuten VaVM)

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään **8 400** euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna **750** euroa (omavastuuosuus).

100 §

Eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee **15** prosentilla ylittävältä osalta.

106, 124, 124 b §

(Kuten VaVM)

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 18 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 225 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 24 250 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,22 prosentilla puhtaan ansiotulon 24 250 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 42 550 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 3,44 prosentilla ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

Edellä 2 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää korotetaan 75 eurolla jokaisesta alaikäisestä lapsesta, jonka huoltaja verovelvollinen on verovuoden päättyessä. Jos verovelvolliseen ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä eikä hänellä ole puolisoa ulkomailla, korotus myönnetään kaksinkertaisena niiden lasten osalta, joiden ainoa huoltaja hän on.

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 1 600 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:
(1 ja 2 kohta kuten VaVM)
3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä edellä 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 60 prosenttia.
Poiketen siitä, mitä 127 b §:n 1 ja 2 kohdassa säädetään, verovelvollinen saa vähentää tavanomaisen hoiva- tai hoitotyön osalta:
1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 30 prosenttia maksamastaan palkasta;
2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä enakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitettulle enakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 60 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole enakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä.

127 f §

(Kuten VaVM)

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 1

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverolain 127 a §:ssä tarkoitetun kotitalousvähennyksen ulottamisesta kerrostalo- ja rivitaloasunto-osakeyhtiöiden osakkaiden rahoitusvastuulla yhtiöissä toteuttaviin remontteihin.

Helsingissä 8.11.2024

Joona Räsänen sd
Suna Kymäläinen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd
Riitta Mäkinen sd

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

Vastalause 2 /kesk

Perustelut

Kotitalousvähennystä ei tule romuttaa

Keskusta ei hyväksy pääministeri Orpon hallituksen rajua leikkausta kotitalousvähennykseen. Keskusta säilyttäisi kotitalousvähennyksen vuoden 2024 tasoisena. Lisäksi Keskusta esittää myös, että yksinasuvien kotitalousvähennystä korotetaan.

Viime vaalikaudella oppositiossa ollessaan nykyinen pääministeripuolue kokoomus kirjoitti vaihtoehtobudjetissaan, että "Kotitalousvähennys on erinomainen keino madaltaa palveluiden verokiilaa ja vähentää harmaata taloutta. Verokiilan pienenemisen ansiosta suomalaiset kotitaloudet voivat teettää ostopalveluna kotitalous-, hoito- tai remonttitoita edullisemmin."

Nyt kokoomuksella on hallituksessa toinen ääni kellossa. Tavallisten ihmisten arkiveroja nostetaan rajusti. ALV:t ylös ja kotitalousvähennys alas. Hallituksen veropoliittinen linja on: enemmän veroja tavallisille ihmisille. Sillä talous ei tervehdy, vaikka hallitus niin kuvittelee.

Tällä hetkellä kotitalousvähennystä voi saada 40 prosenttia remonttitoiden työn osuudesta ja 60 prosenttia kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön osuudesta, jos palvelu ostetaan yritykseltä. Enimmäismäärä on tällä hetkellä 2 250 euroa remonttitoista ja 3 500 euroa kotitalous-, hoiva- ja hoitotoista sekä fysioterapiasta. Omavastuu on 100 euroa.

Hallituksen leikkausten jälkeen kotitalousvähennystä voi ensi vuoden alusta lähtien saada korkeintaan 1 600 euroa henkilöltä. Vähennys on 35 prosenttia työn osuudesta, jos ostaa työn tai hankkii palvelun yritykseltä. Lisäksi kotitalousvähennyksen omavastuuosuus nousee nykyisestä 100 eurosta 150 euroon.

Vuonna 2022 kotitalousvähennystä sai lähes 520 000 henkilöä, joista eläkeläisiä lähemmäs noin 195 000. Vähennyksen avulla moni tavallinen suomalainen on pystynyt hankkimaan itselleen ja perheelleen vähennykseen oikeuttavia palveluita. Jatkossa monessa palveluita käyttäneessä kotitaloudessa joudutaan miettimään, minkä verran palveluita voi ostaa vai onko niihin varaa enää ollenkaan.

Kaikista rajuimpana muutos tuntuu kotitalous-, hoiva- ja hoitotyössä. Veronmaksajien Keskusliiton laskelman mukaan kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä (esim. siivous) leikkaaminen tarkoittaisi esimerkiksi 1050 euron heikennystä tilanteessa, jossa henkilö ostaa palveluita 4000 eurolla vuoden aikana. Tänä vuonna kotitalousvähennys olisi tällaisessa esimerkissä 2300 euroa, mutta ensi vuonna 1250 euroa. Näin isolla muutoksella yhdellä kertaa toteutettuna voi olla arvaamattoman suuria käyttäytymisvaikutuksia. Riskinä on suurempi työpaikkojen määrän menetys kuin mitä hallitus osaa staattisessa mallinnuksessaan ennakoida.

Remonttityön puolella muutos on pienempi, mutta toisaalta on syytä huomioida, että rakennusala on yleisesti ottaen vakavassa lamassa. Sen vuoksi toimiala ei kaipaa nyt yhtään uutta iskua, jotta

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp Vastalause 2

myös pientalojen korjausrakentamista ei ajeta syvään taantumaan. Remonttityön osalta esimerkiksi työn osuuden ollessa 6 000 euroa saisi tänä vuonna vähennystä 2 250 euroa, mutta ensi vuonna enää 1 600 euroa, jolloin hallituksen päätös kiristää verotusta 650 eurolla.

Keskusta varautuu vaihtoehdossaan säilyttämään kotitalousvähennyksen vuoden 2024 ehtojen mukaisena. Keskusta jättäisi toteuttamatta hallituksen 100 miljoonan euron leikkauksen. Lisäksi keskusta jatkaisi vuosien 2022—2024 aikana käytössä ollutta korotettua enimmäismäärää ja vähennysprosenttia kotitalous-, hoiva- ja hoitotyölle sekä tähän vuonna 2024 lisättyä fysioterapiaa myös vuosina 2025—2027. Yhteensä nämä keskustan muutokset kotitalousvähennykseen keventtäisivät tuloverotusta 160 miljoonalla hallituksen esitykseen verrattuna ensi vuonna.

Lisäksi Keskusta esittää myös, että yksinasuvien kotitalousvähennystä korotetaan ja tähän tarkoitukseen varataan 12 miljoonaa euroa vuodessa. Nykyisellään kotitalousvähennys kohtelee erilaisia perhemuotoja epätasa-arvoisesti. Yksinasuvilla vähennysoikeuden enimmäismäärä on riittämätön esimerkiksi keittiö- tai kylpyhuoneremonttia tehdessä. Keskustan esityksellä yksinasuvien kotitalousvähennys tuplataisiin.

Ministerituloisten veroale ei ole oikein säästöjen keskellä

Hallitus toteutti v. 2024 alusta kaikista hyväosaisimmille täsmäkohdennetun veroalen nostamalla ns. solidaarisuusveron alarajan 150 000 euroa ylittäviin tuloihin.

Solidaarisuusveron huojentamisen yhteiskunnallinen hyväksyttävyys on vähäistä. Helsingin Sanomien 15.10.2023 julkaiseman mielipidekyselyn mukaan peräti 72 prosenttia suomalaisista vastusti solidaarisuusveron keventämistä ja vain 15 prosenttia kannatti.

Ainoastaan pääministeripuolue Kokoomuksen kannattajien joukossa verolla on ollut lähes yhtä paljon kannatusta kuin vastustustakin. Sen sijaan valtiovarainministeripuolueen kannattajien 60 prosentin enemmistö vastusti suurituloisten veroalea ja vain 30 prosenttia kannatti sitä.

Keskusta ei ole pitänyt solidaarisuusveron alentamista viisaana päätöksenä, eikä pidä edelleenkaan. Tilanteessa, jossa julkista taloutta on välttämätöntä sopeuttaa vaalikauden aikana tuntuvasi, on syytä olla erityisen pidättyväinen suhteessa kädenojennuksiin kaikkein hyväosaisimmille.

Säästää täytyy, mutta suurituloisten verotusta ei ole pakko keventää. Hallituksen pitäisi katsoa ylipäättänsä vahvemmin päätöksensä yhteiskunnan kokonaiskestävyyden näkökulmasta käyttäen myös oikeudentajua puntarina.

Keskusta palauttaisi solidaarisuusveron alarajan vastaamaan normaalin verotaulukon ylintä porrasta, joka indeksitarkistettuna olisi 92 100 euroa.

Verotuksen indeksitarkistukset

Keskusta ei pidä perusteltuna hallituksen päätöstä, jolla indeksitarkistukset jäädettiin ylimpien tuloluokkien osalta. Verotuksen indeksikorotusten on syytä antaa toimia normaalisti.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

Määräaikaisena toimenä solidaarisuusvero on parempi tapa sille, että suurituloisimmat lisäosallistuvat leikkausten keskellä lisätaakankantoon.

Keskusta toteuttaisi indeksitarkistuksen normaalisti koko verotaulukkoon. Keskustan ehdotuksessa uusi ylin veroluokka on 92 100 euroa, johon solidaarisuusvero on yhdistetty. Hallituksen esityksessä toiseksi korkein veroluokka on 88 200 euroa ja solidaarisuusveron rajana 150 000 euroa.

Keskusta kohentaisi työtulovähennystä hallitusta enemmän

Keskustan esittämän solidaarisuusveron alarajan laskeminen 92 100 euroon yhdistettynä indeksitarkistuksena kaikkiin tuloluokkiin lisäisi valtion verotuottoa 50 miljoonalla eurolla.

Keskusta käyttäisi tämän suurituloisimmilta kerätyn lisäveron työllisyyttä vahvistavalla tavalla korottamalla työtulovähennystä eli keventämällä työtä tekevien verotusta 50 miljoonaa euroa hallitusta enemmän.

Kokonaisuudessaan keskusta siis hieman kiristäisi kaikkein suurimpia ansiotuloja saavien verotusta solidaarisuusveron alarajaa laskemalla, mutta vastaavasti hieman keventäisi työn verotusta muilta painottaen kevennyksen pieni- ja keskituloisille.

Eläkeläisten verotus

Keskusta hyväksyy hallituksen kaavaileman suuruisen korotuksen eläkkeiden verotukseen, mutta toteuttaisi sen kohdentaen myös suurituloisemmille eläkeläisille.

Hallituksen veronkorotus kohdistuu noin 50 000 euron eläketuloihin saakka. Keskustan mielestä eläkkeiden veronkorotus on ulotettava siihen asti, että solidaarisuusvero alkaa vaikuttamaan. Vastaavasti pieni- ja keskituloisten eläkkeensaajien verotusta korotettaisiin maltillisemmin kuin mitä hallitus tekee.

Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että eläketulovähennyksen toinen poistumaprosentti olisi yhden prosenttiyksikön pienempi kuin hallituksen esityksessä. Vastaavasti eläketulovähennyksen nollakohdan ja keskustan esittämän solidaarisuusveron väliselle tuloalueelle 50 700 — 92 100 euroa tehtäisiin lisäveroon 2,7 %-yksikön korotus.

Keskusta edellyttää, että täydentävän talousarvion antamisen yhteydessä hallitus valmistelee uuden hallituksen esityksen eläkeläisten verotuksen osalta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3.—6. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti: (Vastalauseen muutosehdotukset)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

vuoden 2025 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
92 100	24 468,18	44,25

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 6 momentti, 105 a § ja 131 §:n 3–5 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat, 58 §:n 6 momentti laissa 1515/2011, 105 a § laissa 1123/2022 ja 131 §:n 3 momentti laissa 728/2004,
muutetaan 35 b §:n 1 momentin 2 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto, 55 d §:n 1 ja 2 momentti, 69 c §, 100 §:n 2 momentti, 106 §, 124 §:n 3 momentti, 124 b §, 125 §:n 2 momentti, 127 a §:n 1 momentti, 127 b § sekä 127 f §,
sellaisina kuin ne ovat, 35 b §:n 1 momentin 2 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto laissa 732/2019, 55 d §:n 1 ja 2 momentti laissa 1318/2016, 69 c §, 127 a §:n 1 momentti ja 127 b § laissa 1557/2019, 100 §:n 2 momentti laissa 1123/2022, 106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1194/2023, 124 §:n 3 momentti ja 124 b § laissa 1302/2022 sekä 127 f § laeissa 1132/2021 ja 1194/2023, sekä
lisätään lakiin uusi 53 c §, lakiin väliaikaisesti uusi 64 a §, 69 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 876/2017, uusi 3 momentti, lakiin uusi 69 d § sekä 125 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 946/2008 ja 1194/2023, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 luku

Pääomatulon veronalaisuus

53 c, 55 d, 64 a, 69 b, 69 c, 69 d §

(Kuten VaVM)

100 §

Eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosen-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

tilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 18,6 prosentilla ylittävältä osalta.

106 §

(Kuten VaVM)

124 §

Veron määräytyminen

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja 18 §:n 3 momentissa tarkoitetun tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,67.

Luonnollisen henkilön on suoritettava eläketulon lisäveroa 5,85 prosenttia siltä osin kuin eläketulo vähennettynä eläketulovähennyksen määrällä ylittää 47 000 euroa. Kun eläketulo ylittää 50 750 euroa, niin tämän ylimenevältä osalta maksetaan lisäveron korotusta 2,7 %, kuitenkin enintään 1 099 euroa. Kun eläketulo ylittää 90 000 euroa, lisäveron korotusta vähennetään 52,33 prosenttia 90 000 euroa ylimenevältä osalta. Eläketulon lisäveroon sovelletaan, mitä ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta tässä tai muussa laissa säädetään.

124 b §

(Kuten VaVM)

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 18 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 247 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 24 250 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,22 prosentilla puhtaan ansiotulon 24 250 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 42 550 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 3,44 prosentilla ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

Edellä 2 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää korotetaan 50 eurolla jokaisesta alaikäisestä lapsesta, jonka huoltaja verovelvollinen on verovuoden päättyessä. Jos verovelvolliseen ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä eikä hänellä ole puolisoa ulkomailla, korotus myönnetään kaksinkertaisena niiden lasten osalta, joiden ainoa huoltaja hän on.

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 2 250 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa. Edellä 1 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää korotetaan 2 250 eurolla vuodessa 4 500 euroon yhden hengen talouksissa ja yksinhuoltajilla.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

- 1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 15 prosenttia maksamastaan palkasta;
- 2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä enakkoperintälain 25 §:ssä tarkoitettulle enakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole enakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä;
- 3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä edellä 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia.

127 f §

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä ja öljylämmityksestä luopumisen vuoksi tehtävän vähennyksen peruste verovuosina 2025–2027

Poiketen siitä, mitä 127 a §:n 1 momentissa säädetään, verovuosina 2022–2027 kotitalousvähennys on enintään 3 500 euroa vuodessa kuitenkin niin, että verovuosina 2022–2027 edellä mainittuun enimmäismäärään voi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen sekä tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella myönnettävää vähennystä enintään 2 250 euroa. Yhden hengen talouksilla ja yksinhuoltajilla poiketen siitä, mitä 127 a §:n 1 momentissa säädetään, verovuosina 2022–2027 kotitalousvähennys on enintään 7 000 euroa vuodessa kuitenkin niin, että verovuosina 2022–2027 edellä mainittuun enimmäismäärään

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 2

voi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen sekä tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella myönnettävää vähennystä enintään 4 500 euroa.

Poiketen siitä, mitä 127 b §:n 1 ja 2 kohdassa säädetään, verovuosina 2022—2027 verovelvollinen saa vähentää tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön osalta ja öljylämmityksestä luopumisen osalta:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 30 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain 25 §:ssä tarkoitettulle ennakoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 60 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä.

Öljylämmityksestä luopumisella tarkoitetaan rakennuskohtaisen lämmitysjärjestelmän muutostöimenpiteitä, joilla poistetaan öljylämmitysjärjestelmä ja jonka tilalle korvaavaksi lämmitysjärjestelmäksi asennetaan muu lämmitysjärjestelmä kuin fossiilisia polttoaineita käyttävä rakennuskohtainen lämmitysjärjestelmä.

Muilta osin öljylämmityksestä luopumisen sekä tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella myönnettävään kotitalousvähennykseen sovelletaan, mitä 127 a–127 c §:ssä säädetään.

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Helsingissä 8.11.2024

Markus Lohi kesk
Hannu Hoskonen kesk

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 3

Vastalause 3 /vihr

Perustelut

Vihreä verouudistus

Orpon hallituksen politiikka on epäreilua ja eriarvoistavaa. Hallitus kohdistaa leikkauksia kaikkein heikommassa asemassa oleville, samalla kun kaikkein varakkaimmat hyötyvät. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön tuoreen vaikutusarvion mukaan muutosten merkittävimmät negatiiviset vaikutukset kohdistuvat jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin eli pienituloisiin ja julkisia palveluita paljon käyttäviin henkilöihin.

Vihreiden mukaan Suomessa tulisi toteuttaa vihreä verouudistus, jossa verotus kohdistetaan toimeliaisuuden sijaan haittoihin ja kuluttamiseen. Vihreä verouudistus parantaisi työnteon kannattavuutta ja asettaisi oikean hinnan ilmasto- ja luontohaittoille. Samalla se pienentäisi tuloeroja.

Osana vihreää verouudistusta keventäisimme ansiotuloverotusta painottaen erityisesti pienituloisia lapsiperheitä sekä työllistyviä pitkäaikaistyöttömiä ja nuoria. Samalla huolehtisimme, että riittävästä veropohjasta pidetään kiinni. Esimerkiksi liikenteen sähköistymisen takia Suomen kokonaisveroaste laskee. Kohdistaisimme verotusta ilmasto- ja luontohaittoihin ja karsisimme ympäristölle haitallisia verotukia. Yritystukia tulisi arvioida erittäin kriittisesti niiden kustannustehokkuuden ja vaikuttavuuden osalta, ja aivan erityisesti silloin, kun niillä on haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hallitus päätti viime vuonna korottaa solidaarisuusveron alarajaa, mistä hyötyvät kaikkein varakkaimmat suomalaiset. Hallitus ei ole vuoden 2025 aikana aikeissa muuttaa kurssia. Vihreiden mukaan suurituloisten verotuksen keventäminen ei ole perustelua, sillä samanaikaisesti hallitus kohdistaa leikkauksia erityisesti lapsiin ja nuoriin sekä valmiiksi heikommassa asemassa oleviin. Vihreät jatkaisi solidaarisuusveroa vuoden 2023 tasolla, sekä tekisimme solidaarisuusverosta pysyvän.

Listaaamattomien osakeyhtiöiden verotus tulee uudistaa

Yritysten verotuksessa on syytä pyrkiä selkeyteen ja neutraaliin otteeseen suhteessa toimialoihin ja yritysten rakenteeseen. Näin kilpailu on markkinoilla tehokasta ja pääomat ohjautuvat tuottavasti.

Yksi Suomen verojärjestelmän selkeimmistä puutteista liittyy listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen huojennukseen. Listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus nostetaan lukuisissa tutkimuksissa ja raporteissa yhdeksi Suomen verojärjestelmän selkeimmäksi ongelmaksi. Vastaavaa veroetua ei ole missään muussa Euroopan maassa.

Nykyinen huojennus suosii aineellista varallisuutta aineettoman varallisuuden kustannuksella. Se siis kohtelee yrityksiä eriarvoisesti. Kun nettovarallisuuden haalimista suositetaan, investointiha-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 3

lukuus vähenee. Osinkotulojen alhainen verotus kannustaa myös muuntamaan ansiotuloja pääomatuloiksi ja kannustaa käyttämään yhtiöitä henkilökohtaisen varallisuuden hallinnointiin.

Hallitus ei kuitenkaan ole puuttumassa vielä tähän epäkohtaan, vaikka lukuisat asiantuntijat ovat sitä kritisoineet. Esimerkiksi Finnwatchin vuoden 2021 raportti listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoverotuksesta kävi läpi keskeiset tieteelliset osinkoverotutkimukset sekä aihetta käsitelleet työryhmäraportit viimeisen vuosikymmenen ajalta. Raportin keskeinen löydös oli, että tutkimusten perusteella on selvää, että listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoverotukseen liittyy useita ongelmia. Vihreät esittääkin, että listaamattomien yhtiöiden osinkoverotusta muutetaan neutraalimpaan ja markkinoiden tehokasta kilpailua edistävään suuntaan. Verouudistus myös auttaisi valtiontaloutta haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

Eläkkeiden verotus

Hallituksen leikkauspolitiikan kärsijänä ovat erityisesti nuoret, ja valtiontalouden sopeutuksen taakka on kasattu kohtuuttomasti erityisesti nuorten harteille. On siis perusteltua tarkastella myös eläkkeiden kasvun hillitsemistä. Eläkkeiden kasvun hillitseminen tulee kuitenkin tehdä niin, että eläkeläisköyhyys ei syvene. Eläkeläisköyhyys on Suomessa ongelma, johon tulee määrätietoisesti puuttua.

Monet hallituksen leikkaukset kohdistuvat eläkeläisiin. Hallitus esimerkiksi nostaa lääkkeiden hintaa, korottaa asiakasmaksuja sekä höllentää hoitotakuuta. Hallitus tekee sosiaali- ja terveyspalveluihin merkittäviä leikkauksia. Eläkeläisten keskuudessa on paljon julkisia palveluita käyttäviä henkilöitä, joihin hallituksen leikkaukset korostetusti kohdistuvat. Hallituksen olisikin peruttava nämä leikkaukset, samalla kun suurimpien eläkkeiden kasvua on mahdollista hillitä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2.—6. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti: (Vastalauseen muutosehdotus)

että hyväksytään neljä lausumaa. (Vastalauseen lausumaehdotukset)

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 3

Vastalauseen muutosehdotus

1.

Laki

vuoden 2025 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
88 200	23 142,18	44,25
150 000	48 943,68	44,25

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin vihreän verouudistuksen toimeenpääntämiseksi ja ansiotuloverotuksen keventämiseksi lapsiperheköyhyyttä vähentävällä sekä pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllisyyttä edistävällä tavalla.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin solidaarisuusveron säätämisestä osaksi pysyvää lainsäädäntöä.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 3

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin tuloverotuksen keventämiseksi kohdistuen pienempiin tulodesiileihin eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin työmatkakuluvähennyksen uudistamiseksi kilometripohjaiseksi.

Helsingissä 8.11.2024

Krista Mikkonen vihr

**Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 4**

Vastalause 4 /vas

Perustelut

Orpon hallituksen muutokset verotukseen ovat olleet kokonaisuudessaan tuloeroja kasvattavia ja verojärjestelmän progressiivisuutta vähentäviä, vaikka tässä esityksessä verotusta korjataan osittain progressiivisempaan suuntaan.

Vaikka hallitus aikoo nyt jättää indeksitarkastukset tekemättä kahdessa ylimmässä tuloluokassa, se ei kompensoi kuin pieneltä osin aiemman suurituloisten verotuksen keventymisen. Vasemmisto ehdottaa solidaarisuusveron alarajan palauttamista viime hallituskauden aikaiselle tasolle, noin 85 800 euroa vuodessa ansaitseviin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2.—6. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti: (Vastalauseen muutosehdotukset)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

vuoden 2025 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2024 vp
Vastalause 4

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
85 800	22 326,18	44,25

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Helsingissä 8.11.2024

Laura Meriluoto vas